

Hlásenie o pacientovi s cievnou mozgovou príhodou Národný register neurologických chorôb

Metodický pokyn

Obsah

Všeobecná časť	3
Ochrana osobných údajov	3
Spôsob poskytovania údajov do registra.....	3
Vypĺňanie formulára	4
Prístup k údajom pre zdravotníckych pracovníkov	4
Špecifická časť	5
Zbierané údaje.....	5
Špecifikácia hlásenia	5
Okruh spravodajských jednotiek	5
Špecifikácia modulov v hlásení	5-9

Dátum aktualizácie: 31.10.2024

Aktualizoval

MUDr. Alena Cvopová

Lazaretská 26, 811 09 Bratislava

telefón: +421 2 57 269 767, e-mail: alena.cvopova@nczisk.sk

Predložil

PhDr. Zuzana Hološová, PhD. – vedúca oddelenia zdravotných registrov

Lazaretská 26, 811 09 Bratislava, e-mail: zuzana.holosova@nczisk.sk

Ing. Martina Rafajová, PhD. – riaditeľka odboru registrov a zberu údajov

Lazaretská 26, 811 09 Bratislava, e-mail: martina.rafajova@nczisk.sk

Schválil

Ing. Martina Nagyová – riaditeľka sekcie správy zdravotníckych dát

Lazaretská 26, 811 09 Bratislava, e-mail: martina.nagyova@nczisk.sk

Všeobecná časť

Národné zdravotné registre sú špecifické informačné systémy, ktoré vytvárajú prostredie pre zhromažďovanie, spracovávanie a analyzovanie údajov o hromadne sa vyskytujúcich a spoločensky závažných skupinách chorôb v SR.

Národné zdravotné registre vedie podľa **zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI). Zoznam hlásení do národných zdravotných registrov, ich charakteristiky, podrobnosti o obsahu národných zdravotných registrov, postupe, metódach, okruhu spravodajských jednotiek a lehotách hlásení do národných zdravotných registrov ustanovuje **vyhláška MZ SR č. 74 /2014 Z. z.**

Zákon č. 153/2013 Z. z. určuje **povinnosť hlásiť** vybrané ochorenia zdravotníckym zariadeniam Slovenskej republiky, ktorým bolo na základe povolenia Ministerstva zdravotníctva SR pridelené povolenie vykonávať činnosť v danej špecializácii.

Výstupy z príslušných databáz sú podnetom pre optimalizáciu intervenčných opatrení nielen v zdravotnej, ale aj v ekonomickej a sociálnej oblasti. Ich efektivita by mala určovať stratégiu zdravotnej politiky v SR. Pri správe registrov NCZI úzko spolupracuje s hlavnými odborníkmi MZ SR a ďalšími špecialistami. Obsahová náplň hlásení sa vypracováva v spolupráci s hlavným odborníkom Ministerstva zdravotníctva SR pre danú oblasť alebo klinickým garantom určeným odbornou spoločnosťou. Zohľadňuje klinicko-epidemiologické ukazovatele pre monitorovanie trendu vývoja ochorení s cieľom charakterizovať situáciu na úrovni regionálnej, národnej, ale aj prispievať do medzinárodných databáz.

Ochrana osobných údajov

Informácie zhromažďované v národných zdravotných registroch spĺňajú prísne kritériá na ochranu osobných údajov v informačných systémoch, ktoré sú definované v zákone **č. 18/2018 Z. z.** o ochrane osobných údajov a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z registrov preto možno publikovať len súhrnné údaje o výskyte sledovaného ochorenia, ale v žiadnom prípade nie údaje o jednotlivých pacientoch. S osobnými údajmi v registri sa zaobchádza ako so zdravotnou dokumentáciou v zmysle zákona **č. 576/2004 Z. z.** o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Spôsob poskytovania údajov do registra

Údaje možno poskytovať dvomi spôsobmi:

- A. zasielanie údajov prebieha cez „**Informačný systém zdravotníckych indikátorov**“ prístupný cez webové rozhranie https://www.nczisk.sk/Web_aplikacia_ISZI. Do systému sa užívateľ prihlási pomocou prideleného užívateľského mena a hesla. Prihlasovacie údaje do aplikácie sú identické, ako pri plnení iných vykazovacích povinností voči NCZI.

V prípade, že sa poverí zasielaním údajov iná osobu v rámci PZS, odporúča sa jej vytvoriť referentský prístup pre tento typ záznamu. Postup pre vytvorenie referentských prístupov je uvedený v časti Vysvetlivky v ISZI.

- B. Spravodajská jednotka môže výstupy zo svojho informačného systému (vo forme XML súboru) uložiť cez zabezpečenú sieť do informačného systému ISZI aj využitím funkcionality Upload alebo Webovou službou a to podľa príslušných XML dátových rozhraní zverejnených na webovom sídle NCZI.

V prípade otázok týkajúcich sa **funkčnosti a používania webovej aplikácie ISZI** kontaktujte NCZI prostredníctvom [Kontaktného centra NCZI](#), alebo prostredníctvom mailovej adresy podatelna@nczisk.sk s uvedením IČO príslušného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Vypĺňanie formulára

Každé hlásenie je rozdelené do niekoľkých častí (**modulov**). Základne moduly identifikujú zariadenie a hlásenú osobu. Je potrebné uviesť rodné číslo, z ktorého sa v niektorých hláseniach automaticky prepočíta dátum narodenia.

Ďalšie moduly sú špecifické, týkajú sa obsahového zamerania ukazovateľov, ktoré sú v hlásenom prípade sledované z rôzneho hľadiska s očakávanými epidemiologickými výstupmi. Podľa potreby je zadanie príslušného ukazovateľa obmedzené na výber zo zoznamu hodnôt (číselníky).

Pri každom uložení hlásenia prebehne kontrola vyplnenia všetkých povinných položiek ako aj položiek, ktoré sú podmienené ich správnym vyplnením v inom module (medzimodulové kontroly). Je dôležité, aby sa správne vyplnili dátumové položky, ktorých objektivita, napriek nastavenej kontrole súslednosti časov, môže mať rezervy, hoci by sa nehlásila chyba.

Ak položky nie sú vyplnené, alebo sú vyplnené nesprávne, objaví sa oznam, ktorý užívateľa naviguje na chýbajúcu položku. Pri chybnom zadaní kontrolovaného údaje sa v danom riadku zobrazí výkričník a upozornenie o akú chybu sa jedná. Kým sa v hlásení nachádzajú chyby, hlásenie zostáva rozpracované a nedá sa odoslať, kým sa chyby neodstránia.

Po vyplnení formulára sa stlačí tlačidlo „ukončiť úpravu“ alebo „uložiť priebežne“. Rozpracované hlásenia možno pred odoslaním kedykoľvek upravovať. Po stlačení tlačidla „Odoslať“ už nie je možné hlásenie upravovať, odoslané hlásenia sú pre spravodajskú jednotku dostupné len na čítanie. Ak SJ zistí chybu už v odoslanom hlásení, môže požiadať NCZI o spätné odoslanie na opravu.

Prístup k údajom pre zdravotníckych pracovníkov

Ak má lekár záujem o zaslanie údajov vlastných pacientov, ktoré poskytol národnému registru, odošle mailom krátky text s požiadavkou na adresu info@nczisk.sk. Táto možnosť môže byť modifikovaná v zmysle zákona na ochranu osobných údajov, za predpokladu, že informačne systémy SJ budú databázu takýchto pacientov ukladať primárne v IS SJ.

Pokiaľ nejde o pacientov ošetrojúceho lekára, resp. lekára, ktorý prípady do registra hlásil, individuálne údaje o zdravotnom stave jednotlivcov nie sú poskytované. Klinický garant príslušného registra (zvyčajne hlavný odborník MZ SR) má možnosť požiadať o databázu príslušného registra, redukovanú o základné identifikačné údaje pacienta.

Špecifická časť

Zbierané údaje

V predmetnom registri sa z hlásení pacientov s cievnou mozgovou príhodou (CMP) zhromažďujú a spracovávajú vybrané anamnestické údaje (sledované prekonané i súčasné chronické choroby, vybrané rizikové faktory); z klinicko-terapeutických údajov sú kľúčové informácie o časových položkách, dôležitých pri vyhodnotení efektivity cieľenej intervencie pacienta podľa typu CMP, a to pri CMP s ložiskovou ischémiou mozgu sa sledujú dátumy – časy od vzniku CMP, príjmu do nemocnice cez vstupné vyšetrenia až po indikovanie revaskularizačnej liečby (trombolýza a /alebo mechanická trombektómia) alebo pri hemoragickej CMP iný typ intervencie (operačný zákrok). Súčasťou hlásenia je aj nastavenie špecifickej liečby pri prepustení/prekladu pacienta z oddelenia, ktoré pacienta do registra hlási.

Špecifikácia hlásenia

Predmetom tohto metodického pokynu je :

„Hlásenie o pacientovi s cievnou mozgovou príhodou“ (ZR_NEUR_CMP).

Okruh spravodajských jednotiek

Poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti s oddelením neurológiu, JIS neurologická a ARO.

Špecifikácia modulov v hlásení

Predmetné hlásenie pozostáva z 11 modulov.

Identifikácia zariadenia (Modul 00)

Do systému sa môžu prihlásiť a prispievať len oslovené spravodajské jednotky. Po otvorení formuláru sú požadované identifikačné údaje vyplnené automaticky (rok spracovania, mesiac spracovania, IČO a kód PZS, názov zariadenia). Ako kontaktná osoba sa uvádza meno lekára zodpovedného za vyplnenie hlásenia.

Identifikácia pacienta (Modul 01)

Rodné číslo, meno a priezvisko sa zadá podľa preukazu totožnosti, ide o povinné položky. Podľa rodného čísla sa po stlačení tlačidla „Uložiť priebežne“ automaticky dopočíta dátum narodenia, vek pacienta a určí sa pohlavie. Miesto bydliska – názov obce sa vyberá z číselníku, kód obce sa vo formulári nastaví automaticky. Ide o povinnú položku. Je možné uviesť aj ulicu trvalého pobytu.

Prvé klinické príznaky (dostupnosť informácie o vzniku CMP /transport (Modul 02)

V tomto module sú zohľadnené časové položky týkajúce sa informácií o prvých klinických príznakoch CMP; informácia o wake up stroke, sleduje sa aj **typ** transportu (na odporúčanie koho bol pacient indikovaný na príjem primárne alebo ide o sekundárny príjem – preklad, vrátane vzniku CMP počas hospitalizácie možnosť 4), **spôsob** transportu (RZP, iný transport vrátane situácie, keď pacient dostane CMP v nemocnici počas hospitalizácie pre inú chorobu – možnosť 2).

Príjem do nemocnice a preklad (Modul 03)

V tomto module sa majú uviesť dátumovo-časové položky o prijme pacienta do nemocnice, a to

- v prípade primárneho príjmu,
- v prípade prekladu za účelom špecifickej intervencie (mechanická trombektómia) ide o dátum-čas:
  - odchodu sanitky z 1.nemocnice na vyššie pracovisko,
  - odovzdania pacienta lekárovi intervenčnej rádiológie

Súčasťou informácie pri vyplnení tohto modulu je aj otázka o tom, či bol pacient hospitalizovaný na jednotke intenzívnej starostlivosti, resp. na inom akútnom oddelení (podľa výberu z číselníka: 1 – áno, v nemocnici, ktorá hlási / 2 – áno, v inej nemocnici / 3 – nie)

Upozornenie na výnimočnejšiu situáciu vzniku CMP:

V súvislosti s dátumom príjmu do nemocnice v prípade, že k vzniku CMP došlo počas hospitalizácie pacienta (a to na inom oddelení ako neurologickom alebo aj na neurológii, ale primárne pre inú diagnózu ako CMP), dátum a čas príjmu do nemocnice predchádza dátumu a času vzniku CMP. Kontrolným údajom o objektívnom popise vyššie uvedenej situácie je informácia o spôsobe transportu – ak je uvedené „iný (akýkoľvek alebo bez transportu)“, časové položky sú v poriadku.

Stav pri prijatí (Modul 04)

Ide o posúdenie lokalizácie príznakov CMP podľa klinických príznakov pacienta, informácia o: stave vedomia, hodnotení špecifických klinických skóre (tzv. NIHSS skóre a mRankin skóre), tlaku krvi (TK) reálny stav sa vyberá z viacerých možností z číselníka: 1 – meraný TK 2 – nemerateľný TK 3 – nameraný TK; ak bol TK krvi merateľný uvádzajú sa pri prijme aj namerané hodnoty systolického a diastolického tlaku.

Osobná anamnéza (Modul 05)

Ide o poskytnutie informácií o prítomnosti chorôb, ktoré napriek liečbe môžu mať negatívny vplyv na CMP (stav po TIA, po hemoragickej a ischemickej CMP, diabetes mellitus, fibrilácia predsiení, arteriálna hypertenzia, hyperlipidémia) ako aj informácií o základných rizikových faktoroch životného štýlu pacienta (fajčenie, obezita, alkohol); do tohto modulu je zaradená

medikácia, ktorá a týka chronických chorôb pacienta z osobnej anamnézy. Pri každom zo sledovaných ukazovateľoch je potrebné zaškrtnúť jednu z 2 možností: 1 – áno alebo 2 – nie

Vyšetrenia (Modul 06)

Tento modul obsahuje informácie o rádiodiagnostickom vyšetrení pacienta, vyšetrení porúch prehĺtania (dysfágia) a karotíd.

- CT = kde bolo CT vyšetrenie vykonané, o aký typ CT prístroja išlo, kedy sa CT realizovalo (dátum, čas), prípadne sa realizovalo MR vyšetrenie,
- Dysfágia = ide o uvedenie spôsobu vyšetrenia dysfágie, v prípade špecifického vyšetrenia sa uvádza konkrétny typ vyšetrenia (výber zo 6 možností); ak sa dysfágia vyšetřovala, je potrebné uviesť, či sa vyšetřila do 24 hod. alebo po 24 hodinách,
- Vyšetřenie karotíd = či boli vyšetřené do 7 dní od prijatia do nemocnice pre CMP.

Vo všetkých sledovaných ukazovateľoch je k dispozícii výber z číselníka (neplatí to pre dátumovú položku pri CT alebo MR – dátum a čas sa uvedie priamo alebo z kalendára);

Upozornenie: dátum CT býva rovnaký ako dátum vzniku CMP (ak nejde o prechod do 2.dňa), čas CT musí byť neskorší ako vznik CMP.

Ak pacienta hlási spravodajská jednotka ako prípad z prekladu (2.nemocnica), je samozrejmé, že sa musia nahlásiť údaje uvedené v prekladacej správe pacienta z 1.nemocnice o CT; vyšetřenie dysfágie by však mala 2.nemocnica vyšetřiť opätovne, v praxi to ale neplatí pre vyšetřenie karotíd, ak sa nedohodnú s 1.nemocnicou.

Liečba (Modul 07)

Informácie uvedené v danom module sa špecificky vyplňajú podľa toho, či z uvedených intervenčných výkonov indikovaných u pacienta (podľa typu CMP a príslušného nálezu na CT) hlási nemocnica, ktorá aspoň 1 z výkonov vykonala, resp. o inom výkone na inom pracovisku poskytuje o realizovanej intervencii zdieľané informácie (viď ďalej*).

Intervenčné výkony sa týkajú:

- neinvazívnej liečby pacientov s ložiskovou ischémiou mozgu, a to = či bola podaná trombolytická liečba, ak áno – či v nemocnici, ktorá hlási alebo v inej nemocnici (výber z číselníka), uvádza sa dátum a čas trombolýzy, dôvody nepodania trombolytickej liečby, uvedené sú bulové položky a možnosť ako poznámku vypísať iný dôvod. Okrem toho sú v module uvedené niektoré dôležité skupiny liekov, ktoré sa podávajú počas hospitalizácie a je potrebné pri každom zaškrtnúť áno/nie.

- invazívnej liečby = ak sa týka pacientov s ložiskovou ischémiou mozgu, ide o informácie súvisiace s vykonaním/nevykonaním mechanickej trombektómie a/ alebo stentu; ak sa realizovala mechanická trombektómia výberom z číselníka sa uvedie: či v nemocnici, ktorá hlási – či v inej nemocnici – či bola plánovaná alebo nebola vykonaná. Ak bola mechanická trombektómia vykonaná, uvádza sa dátum a čas zahájenia trombektómie, dátum a čas rekanalizácie, stupeň rekanalizácie podľa TICI skóre. Pri realizácii stentu spolu s trombektómiou ide o výkony pri jednom zákroku, dátum a čas pri stente sa preto samostatne

neuvádza. Sú uvedené niektoré dôvody nevykonanej MT napriek jej indikácii ako bulové položky a textová možnosť vypísania iného dôvodu.

= ak sa týka pacientov s príslušným typom hemoragickej CMP s indikáciou špecifického zákroku, zaškrtnie sa pri možnostiach endovýkonu = coiling, dátumové a časové položky sa danom prípade nevypíňajú; u pacientov s hemoragickou CMP sa podľa jej špecifikácie uvedie aj informácia, či bol ev. potrebný neurochirurgický zákrok (áno/nie); ktorý ale robia iní špecialisti než intervenční rádiológovia.

*Ak ide o hlásenie z primárnej – 1.nemocnice, okrem informácie o trombolýze v nemocnici, ktorá hlási, môže byť súčasťou hlásenia aj informácia o trombektómii vykonanej na inom špecializovanom pracovisku (endopracovisku) s uvedením reálnych dátumovo-časových položiek v prípade: ak bol pacient z daného endopracoviska preložený naspäť do 1.nemocnice (indikujúcej trombektómiu).

Ak nešlo o spätný preklad pacienta, 1.nemocnica má označiť indikovaný invazívny zákrok ako „plánovaný“ s označením, kam bol pacient preložený.

Konečná klinická diagnóza – typ CMP (Modul 08)

V tomto module sa uvádza typ CMP podľa základnej špecifikácie CMP; podrobnejšia špecifikácia sa týka ložiskovej ischémie mozgu (LIM), ktorá si vyžaduje aj upresnenie topografie a klinický priebeh LIM z pohľadu anatomicko-patologického procesu ako zdroja vzniku CMP/LIM. Objektivizácia informácie sa vyberá z číselníka.

Etiopatogenéza (Modul 09)

V tomto module sa z ponúkaných možností z číselníka špecifikuje „príčina“ CMP, ktorá je nastavená podľa 2 typov CMP, a to pri CMP – hemoragickej alebo CMP – LIM (výber z číselníkov).

Ukončenie hospitalizácie, klinický stav a liečba pri prepustení(Modul 10)

V tomto module sú poskytované informácie o dátume prepustenia pacienta, spôsobe prepustenia so špecifikáciou podľa nastaveného číselníka (napr. domov, preklad atď.), v prípade prekladu sa má poskytnúť údaj o špecifikácii oddelenia, kam sa pacient prekladá; dôležitou informáciou v tomto module je:

- posúdenie klinického stavu pacienta podľa tzv. skóre NIHSS a mRankin, ktoré sa netýka pacientov, u ktorých sa uviedlo úmrtie na odd., ktoré pacienta s CMP hlásilo,
- posúdenie klinického stavu pacienta podľa tzv. skóre mRankin po troch mesiacoch od vzniku CMP. Týka sa len pacientov, ktorí boli hospitalizovaní v mesiaci marci a septembri, ktorých klinické príznaky CMP vznikli v týchto mesiacoch. Tieto hlásenia, v ktorých po vyplnení a odoslaní s týmito pacientami (marcoví a septembroví), kde bude chýbať vyplnený mRankin budú vrátené na opravu, ktoré nemocnice doplnia a opätovne odošlú.
- nastavenie liečby pri prepustení, ktorá sa indikuje podľa toho, či ide o pacienta so zistenou fibriláciou predsiení alebo bez fibrilácie predsiení. Je potrebné pri každom uvedenom liečive uviesť áno/nie.

- na záver modulu je možnosť poznámky ev. upresnenie liečby.

V prípade otázok a nejasností k metodickému pokynu, kontaktujte: MUDr. Alena Cvopová, Lazaretská 26, 811 09 Bratislava, telefón: +421 2 57 269 767, e-mail: alena.cvopova@nczisk.sk

V prípade otázok ohľadom vyplňania formuláru týkajúce sa funkčnosti a používania webovej aplikácie ISZI, kontaktujte NCZI prostredníctvom Kontaktného centra NCZI alebo prostredníctvom mailovej adresy: podatelna@nczisk.sk